

MRF 2023.295

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 8. oktober 2023, j.nr. 23/09412

Afvist klage over påbud om fysisk lovliggørelse af ulovligt forhold efter naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, idet bestemmelsen ikke fremgår af § 78, stk. 4, der fastlægger, hvilke af miljøministerens afgørelser der kan påklages til nævnet. Praksis vedr. prøvelse af grundlaget for § 3-påbud efter § 73, stk. 5, ændrede ikke herved.

Miljøstyrelsen meddelte den 12. juni 2023 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5, påbud om fysisk lovliggørelse af rydning af vegetation på et areal på ca. 9 ha på E's erhvervsjendom i Norddjurs Kommune. Påbuddet blev meddelt på vilkår om, at "[d]et opgravede materiale skal tilbagelægges på arealet således, at områdets oprindelige struktur i videst muligt omfang genetableres. Eventuelle fjernede sten og kvasbunker skal tilbagelægges. Herefter skal området ligge til naturlig tilgroning med græs, urter m.v.", og om at "[m]aterialet skal tilbagelægges i perioden mellem d. 15. oktober til d. 15. november 2023". Baggrunden for påbuddet var en henvendelse fra Region Midtjylland, der i forbindelse med behandlingen af ansøgning om erhvervsmæssig råstofvindning på ejendommen var blevet opmærksom på, at E havde ryddet arealet for vegetation. Regionen havde ved tidligere besøg vurderet, at området var egnet som levested for markfirbenet. Miljøstyrelsen vurderede på denne baggrund, at rydningen af de omhandlede arealer var i strid med naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, idet elementer, som bilag IV-arten markfirben skulle bruge for at raste og yngle, var blevet fjernet, og da rydningen havde medført forringelse af yngle- og rasteområdets økologiske funktionalitet. Det var endvidere styrelsens vurdering, at der umiddelbart ikke kunne meddeles dispensation fra forbuddet. Afgørelsen blev påklaget af E, der navnlig gjorde gældende, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet efter fast praksis kunne efterprøve,

om der foreligger et ulovligt forhold, altså om det forhold, der ligger til grund for påbuddet, er lovligt. Endvidere gjorde E gældende, at Miljøstyrelsen ikke havde godtgjort, at der forelå et ulovligt forhold efter naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, hvormed E ønskede en prøvelse af, om der var sket en rydning af arealet i strid med bestemmelsen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) bemærkede, at beføjelsen til at meddele dispensation fra § 29 a, stk. 2, jf. § 65, stk. 3, samt beføjelsen til at håndhæve overholdelsen af reglerne i lovens kap. 5, jf. § 73, stk. 2, ligger hos miljøministeren, som har delegeret beføjelserne til Miljøstyrelsen. Efter § 47 i bekendtgørelsen om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen kan afgørelser truffet af Miljøstyrelsen efter bekendtgørelsens §§ 11-38 ikke påklages til miljøministeren, men dog Miljø- og Fødevarerklagenævnet, såfremt det følger af lovgivningen. Da lovens § 78, stk. 4, fastlægger, hvilke afgørelser truffet af miljøministeren der kan påklages til nævnet, og da der ikke er henvist til § 29 a, stk. 2, fulgte det modsætningsvist heraf, at nævnet ikke kunne tage stilling til lovligheden af det i sagen omhandlede forhold. Nævnets praksis om prøvelse efter lovens § 73, stk. 5, af grundlaget for påbud efter naturbeskyttelseslovens § 3 kunne ikke føre til et andet resultat. På den baggrund afviste nævnet at realitetsbehandle klagen over Miljøstyrelsens påbud.

Afvisning af klage i sag om lovliggørelse af rydning af vegetation i Norddjurs Kommune

23/09412

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 4.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Miljøstyrelsens afgørelse af 12. juni 2023 om påbud om lovliggørelse af rydning af vegetation på matr. nr. [M1].

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 12. juli 2023 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommen ejer, der er repræsenteret ved Advokat.

Klager har navnlig anført, at Miljø- og Fødevareklagenævnet efter fast praksis kan efterprøve, hvorvidt der foreligger et ulovligt forhold, altså om det forhold, der ligger til grund for påbuddet er ulovligt.^[4] Det er klagers opfattelse, at Miljøstyrelsen ikke har godtgjort, at området er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2.

Som følge heraf ønsker klager Miljø- og Fødevareklagenævnets stillingtagen til, hvorvidt det areal, som Miljøstyrelsens påbud vedrører er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, og om der er sket rydning i strid med bestemmelsen. Klager har herudover fremført betragtninger om, at klagefristen er suspenderet som følge af fejlagtig klagevejledning, idet afgørelsen efter klagers opfattelse kan påklages til nævnet.

Klager har den 23. august 2023 supplerende bemærket, at naturbeskyttelsesloven § 78, stk. 1, 2. pkt. finder anvendelse på afgørelser truffet af Miljøstyrelsen, hvorfor Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis efter lovens § 78, stk. 1, 2. pkt. ligeledes finder anvendelse i

forbindelse med afgørelser truffet af styrelsen. [5] Ifølge klager kan nævnet således efterprøve, hvorvidt der foreligger et ulovligt forhold.

2. Sagens oplysninger

Miljøstyrelsen har den 12. juni 2023 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5 meddelt påbud om lovliggørelse af rydning af vegetation på matr. nr. [M1]. Påbuddet er bl.a. meddelt på vilkår om, at det opgravede materiale skal tilbagelægges på arealet, således at områdets oprindelige struktur i videst muligt omfang genetableres.

Det fremgår af afgørelsen, at Miljøstyrelsen den 11. oktober 2022 har modtaget en henvendelse fra Region Midtjylland. Ifølge styrelsen er regionen i forbindelse med behandling af en ansøgning om erhvervsmæssig råstofindvinding på en del af matriklen blevet opmærksom på, at ansøgeren (klager) har foretaget rydning af et areal i foråret/sommeren 2022.

Det fremgår videre, at Region Midtjylland har oplyst, at regionen i forbindelse med tidligere besøg på matriklen har vurderet, at det konkrete areal er egnet levested for bilag IV-arten markfirben. Ifølge Miljøstyrelsen fremgår det desuden af regionens henvendelse, at der på Naturbasen.dk er tre registreringer af markfirben på arealet, ligesom markfirben generelt er udbredt i Glatved-området.

Ifølge Miljøstyrelsen har Naturstyrelsen desuden ved en besigtigelse den 10. februar 2023 konstateret, at et areal på ca. 9 ha på den konkrete matrikel er ryddet for vegetation.

Miljøstyrelsen har på baggrund af en samlet vurdering af sagens oplysninger i form af bl.a. besigtigelser og NOVANA-overvågninger vurderet, at arealet var et yngle- og rasteområde for markfirben.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at rydningen af det konkrete areal er i strid med naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, idet de elementer som markfirben skal bruge for at raste og yngle er fjernet, og at rydningen derved har medført en forringelse af yngle- og rasteområdets økologiske funktionalitet.

Miljøstyrelsen har endvidere ud fra det foreliggende grundlag vurderet, at der ikke umiddelbart kan meddeles dispensation fra forbuddet mod beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområdet, jf. naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, jf. § 65, stk. 3.

Endeligt fremgår det, at afgørelsen ikke kan påklages til en anden administrativ myndighed, jf. § 47, stk. 1, i bekendtgørelse om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen. [6]

Miljøstyrelsen har den 11. august 2023 supplerende bemærket, at afgørelsen er truffet efter naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5, hvorfor styrelsen har lagt til grund, at afgørelsen ikke kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Herefter har Miljøstyrelsen henvist til, at kompetencen i forhold til håndhævelsen af naturbeskyttelseslovens kapitel 5 om beskyttelse af plante- og dyrearter mv. overholdes er delegeret til Miljøstyrelsen, jf. § 22, nr. 37, i bekendtgørelse om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen. Ifølge styrelsen fremgår det således af delegationsbekendtgørelsens § 47, stk. 1, at afgørelser truffet af Miljøstyrelsen efter bekendtgørelsens §§ 11 – 38 ikke kan påklages til miljøministeren. Afgørelser kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i det omfang, dette er fastsat i lovgivningen, jf. delegationsbekendtgørelsens § 47, stk. 2.

Endvidere har Miljøstyrelsen bl.a. henvist til, at det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 4, hvilke afgørelser truffet af miljøministeren (Miljøstyrelsen), der kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Ifølge styrelsen er Miljøstyrelsens afgørelser om håndhævelse af reglerne i naturbeskyttelseslovens kapitel 5 ikke nævnt i lovens § 78, stk. 4, hvorfor disse afgørelser ikke kan påklages til nævnet.

Det er desuden Miljøstyrelsens opfattelse, at Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis for så vidt angår behandlingen af lovligheden af et påbud meddelt efter naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5 alene gælder i forhold til lovens § 78, stk. 1, der gælder kommunalbestyrelsens afgørelser. Det er således styrelsens opfattelse, at nævnets praksis ikke omfatter lovens § 78, stk. 4, der udtrykkeligt angiver de specifikke afgørelser truffet af Miljøstyrelsen, som kan påklages til klagenævnet, og hvor udgangspunktet modsat lovens § 78, stk. 1 dermed ikke er, at alle afgørelser kan påklages til nævnet.

På denne baggrund er det således Miljøstyrelsens vurdering, at klagen bør afvises.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af bekendtgørelsen om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen § 22, nr. 33 og 37, at beføjelsen til at meddele dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 29 a, jf. § 65, stk. 3, samt til at håndhæve, at reglerne i lovens kapitel 5 om beskyttelse af plante- og dyrearter mv. overholdes, jf. lovens § 73, stk. 2, ligger ved Miljøstyrelsen.

Efter § 47, stk. 1, i bekendtgørelsen om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen kan afgørelser truffet af Miljøstyrelsen efter bekendtgørelsens §§ 11-38 ikke påklages til miljøministeren. Det følger dog af bekendtgørelsens § 47, stk. 2, at styrelsens afgørelser kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet i det omfang, det er fastsat i lovgivningen.

Naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 4 fastlægger, hvilke afgørelser truffet af miljøministeren, der kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det fremgår af bestemmelsen, at afgørelser efter lovens § 9, § 11, stk. 1 og 2, § 27, stk. 1 og 2, § 53, stk. 1, 2 og 4 og § 65 b, stk. 1 og 3-7 kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det er således en forudsætning for, at Miljø- og Fødevareklagenævnet kan behandle en sag, at der er truffet en afgørelse, som kan påklages til nævnet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at Miljøstyrelsen i sin afgørelse af 12. juni 2023 har vurderet, at rydningen af vegetationen er i strid med naturbeskyttelseslovens § 29 a, stk. 2, hvorefter styrelsen har meddelt påbud om lovliggørelse. Nævnet kan efter lovens § 78, stk. 4 modsætningsvist ikke tage stilling til påbuddet, herunder om rydningen er i strid med lovens § 29 a, stk. 2, idet der ikke henvises til de konkrete bestemmelser i § 78, stk. 4. Nævnet kan derfor ikke tage stilling til lovligheden af forholdet.

Som følge heraf afviser Miljø- og Fødevareklagenævnet at realitetsbehandle klagen.

Det forhold, at der efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis i sager om naturbeskyttelseslovens § 3 kan ske prøvelse af grundlaget for et meddelt påbud efter lovens § 73, stk. 5 kan ikke medføre en anden vurdering.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Miljøstyrelsens afgørelse af 12. juni 2023 om påbud om lovliggørelse af rydning af vegetation på matr. nr. [M1].

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] MAD 2021.63, MAD 2019.75 og MAD 2012.702, samt Vejledningen om håndhævelse af Naturbeskyttelsesloven, Planloven og Byggeloven, maj 2007, s. 25.

[5] Miljø- og Fødevareklagenævnets sag.nr. 22/10370.

[6] Bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

Sag:
23/09412

Dato:
8. oktober 2023.